

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Slavomíra Nováka a soudců JUDr. Hany Pipkové a JUDr. Marcely Rouskové v právní věci žalobce: **a) J. B. , b) Z. B., c) J. B. d) V. B. ,** všichni bytem Ú. **e) M. B. f) Z. B. g) Z. S.,** všichni bytem M., všichni zastoupeni JUDr. Milošem Slabým, advokátem v Mohelnici, Nádražní 9, proti žalovanému: **Ministerstvo spravedlnosti,** se sídlem Praha 2, Vyšehradská 16, v řízení o žalobě proti rozhodnutím žalovaného ze dne 16. 12. 2013, č. j. 100/2013-ODSK-OTC/11, č. j. 101/2013-ODSK-OTC/11, č. j. 102/2013-ODSK-OTC/11, č. j. 103/2013-ODSK-OTC/11, č. j. 104/2013-ODSK-OTC/11, č. j. 105/2013-ODSK-OTC/11, č. j. 106/2013-ODSK-OTC/11,

T a k t o:

- I. Žaloba J. B., proti rozhodnutí Ministerstva spravedlnosti ze dne 16. 12. 2013, č. j. 104/2013-ODSK-OTC/11, se zamítá.**
- II. Žaloba Z. B., proti rozhodnutí Ministerstva spravedlnosti ze dne 16. 12. 2013, č. j. 106/2013-ODSK-OTC/11, se zamítá.**
- III. Žaloba J. B., proti rozhodnutí Ministerstva spravedlnosti ze dne 16. 12. 2013, č. j. 105/2013-ODSK-OTC/11, se zamítá.**
- IV. Žaloba V. B., proti rozhodnutí Ministerstva spravedlnosti ze dne 16. 12. 2013, č. j. 103/2013-ODSK-OTC/11, se zamítá.**
- V. Žaloba M. B., proti rozhodnutí Ministerstva spravedlnosti ze dne 16. 12. 2013, č. j. 100/2013-ODSK-OTC/11, se zamítá.**
- VI. Žaloba Z. B., proti rozhodnutí Ministerstva spravedlnosti ze dne 16. 12. 2013, č. j. 101/2013-ODSK-OTC/11, se zamítá.**

VII. Žaloba Z. S., proti rozhodnutí Ministerstva spravedlnosti ze dne 16. 12. 2013, č. j. 102/2013-ODSK-OTC/11, se zamítá.

VIII. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í

Žalobci se včas podanou žalobou dne 4. 2. 2014 domáhali zrušení celkem šesti rozhodnutí Ministerstva spravedlnosti ze dne 16. 12. 2013, č. j. 100/2013-ODSK-OTC/11, č. j. 101/2013-ODSK-OTC/11, č. j. 102/2013-ODSK-OTC/11, č. j. 103/2013-ODSK-OTC/11, č. j. 104/2013-ODSK-OTC/11, č. j. 105/2013-ODSK-OTC/11, č. j. 106/2013-ODSK-OTC/11.

Těmito rozhodnutími byly zamítnuty žádosti žadatelů o poskytnutí peněžité pomoci obětem trestné činnosti s odkazem na ustanovení § 30 odst. 2 zákona č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů a o změně některých zákonů (zákon o obětech trestných činů), podle něhož žádost o poskytnutí peněžité pomoci lze podat u ministerstva nejpozději do 2 let ode dne, kdy se oběť dozvěděla o újmě způsobené trestným činem, nejpozději však do 5 let od spáchání trestného činu, jinak právo zaniká.

Žalovaný v napadených rozhodnutích shodě konstatoval, že všichni žadatelé shodně uvedli, že se o smrti A. B. dozvěděli dne 28. 3. 2011, resp. v dubnu 2011, a proto tedy k počátku běhu prekluzivní lhůty došlo v daném případě nejpozději v dubnu roku 2011, přičemž dvouletá prekluzivní lhůta marně uběhla v dubnu 2013, čímž došlo k zániku jejich práva na peněžitou pomoc. Nicméně žadatelé podali své žádosti až dne 5. 8. 2013, tedy v době, kdy jim právo na peněžitou pomoc již zaniklo.

Žalobci se svým podáním domáhali zrušení rozhodnutí Ministerstva spravedlnosti ze dne 16. 12. 2013 č. j. 100/2013-ODSK-OTC/11, č. j. 101/2013-ODSK-OTC/11, č. j. 102/2013-ODSK-OTC/11, č. j. 103/2013-ODSK-OTC/11, č. j. 104/2013-ODSK-OTC/11, č. j. 105/2013-ODSK-OTC/11, č. j. 106/2013-ODSK-OTC/11. Namítali, že se o smrti A. B. dozvěděli sice dne 28. 3. 2011, resp. nejpozději v dubnu 2011, avšak subjektivní vědomost o tom, že ke smrti došlo trestným činem, mohli získat nejdříve v den, kdy jim bylo doručeno vyrozumění o konání výslechu svědků ze dne 18. 10. 2011. Trestní stíhání bylo zahájeno pozdě, když orgány činné v trestním řízení až posléze vyhodnotily situaci tak, že A. B. zemřel zřejmě v důsledku násilné smrti.

Žalovaný správní orgán ve svém vyjádření ze dne 2. 6. 2014 navrhnul buď zastavit soudní řízení, když tvrdil, že Ministerstvo spravedlnosti jako organizační složka státu nemá způsobilost být účastníkem řízení, anebo žalobu zamítnout.

Městský soud v Praze ve věci rozhodl bez jednání, neboť k výzvě soudu podle § 51 odst. 1 soudního řádu správního se ani žalobci, a ani žalovaný správní orgán, nevyjádřili.

Městský soud v Praze posoudil věc takto:

Městský soud v Praze posoudil napadené rozhodnutí podle § 75 soudního řádu správního a to v mezích žalobci uplatněných žalobních bodů, jakož i řízení, které mu předcházelo, přičemž vycházel ze skutkového právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

Podle § 30 odst. 2 zákona o obětech trestných činů žádost o poskytnutí peněžité pomoci lze podat u ministerstva nejpozději do 2 let ode dne, kdy se oběť dozvěděla o újmě způsobené trestným činem, nejpozději však do 5 let od spáchání trestného činu, jinak právo zaniká.

Ze správního spisu soud zjistil, že jsou zde založeny dva úřední záznamy sepsané Policií České republiky, Krajské ředitelství policie Olomouckého kraje, obvodní oddělení Mohelnice, ze dne 17. 3. 2011

- ohledně místního šetření ke zranění poškozeného A. B., jehož se účastnila V. B., poučená podle § 61 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, § 49/1 písm. c) a § 47a zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů;
- ohledně pohovorů s M. B. a Z. B., J. B., D. B., M. Š., I. H., F. A., P. S., MUDr. K. z odd. JIP neurochirurgického odd. Fakultní nemocnice Olomouc, J. F. aj. Š., přičemž všichni byli poučeni podle § 61 zákona č. 273/2008 Sb.

Ze správního spisu soud zjistil, že jsou zde založeny dva úřední záznamy o podání vysvětlení sepsané Policií České republiky, Krajské ředitelství policie Olomouckého kraje, obvodní oddělení Mohelnice, postupně se Z. S.(ze dne 11. 4. 2011), V. B. (ze dne 26. 4. 2011), Z. B. (ze dne 31. 5. 2011), přičemž důvodem podání těchto vysvětlení bylo odhalení trestného činu nebo přestupku a jeho pachatele ve věci úmrtí A. B..

Nejčastěji se oběť o způsobené újmě dozví při spáchání trestného činu, nicméně újma může oběti vzniknout i později, s delším odstupem od jeho spáchání, což by mohl být i případ žalobců. Podle rozsudku Krajského soudu v Ostravě č. j. 29 T 11/2012-737 založeného ve správním spise ke zranění A. B. došlo dne 14. 3. 2011 mezi 17:00 až 18:00 hodin v Mohelnici, na ulici Nádraží. K úmrtí došlo dne 28. 3. 2011. Již tehdy tedy žalobci měli a mohli mít povědomí o tom, že jim trestným činem vznikla újma.

S ohledem na shora uvedené žalovaný dospěl k závěru, že žalobci podali žádost o poskytnutí peněžité pomoci dne 5. 8. 2013 po marném uplynutí prekluzivních lhůt stanovených zákonem, a jejich žádosti proto nemohlo být vyhověno.

Na tomto závěru nezmění nic ani tvrzení žalobců, že nevěděli, že jednání pachatele P. M. vůči A. B. je trestným činem, že mohli subjektivní vědomost o tom, že ke smrti došlo trestným činem získat nejdříve v den, kdy jim bylo doručeno vyrozumění o konání výslechu svědků ze dne 18. 10. 2011. Trestní stíhání bylo zahájeno později, když orgány činné v trestním řízení až posléze vyhodnotily situaci tak, že A. B. zemřel zřejmě v důsledku násilné smrti.

Usnesením Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Olomouckého kraje, odbor obecné kriminality Olomouc, ze dne 26. 9. 2011, bylo zahájeno trestní stíhání P. M.,

obviněného ze zvlášť závažného zločinu ublížení na zdraví dle § 146 odst. 1, 4 trestního zákoníku a přečinu výtržnictví dle § 358 odst. 1 trestního zákoníku.

Nicméně již v dubnu 2011 žalobci věděli, že policie činí kroky k odhalení trestného činu nebo přestupku a jeho pachatele ve věci úmrtí A. B.. Svědčí o tom dva úřední záznamy o podání vysvětlení sepsané Policií České republiky, Krajské ředitelství policie Olomouckého kraje, obvodní oddělení Mohelnice, s d), f) a g) žalobci, tj. Z. S. V. B. a Z. B..

Městský soud v Praze tedy jako nedůvodnou shledal námitku žalobců, že prekluzivní lhůta k podání žádosti byla dodržena již z toho důvodu, že žádost byla podána až dne 5. 8. 2013. Na základě ze správního spisu zjištěných skutečností musel zásadně přisvědčit závěru žalovaného, že v průběhu měsíce dubna 2011 se žalobci dozvěděli o újmě způsobené trestným činem, a že tedy v dubnu 2011 začala běžet dvouletá prekluzivní subjektivní lhůta. Žádosti o poskytnutí peněžité pomoci byly dne 5. 8. 2013 podány po marném uběhnutí této prekluzivní lhůty, a jejich právo zaniklo. Zákon o obětech trestných činů spojuje výslovně počátek lhůty s okamžikem, kdy se oběť dozvěděla o újmě způsobené trestným činem, k čemuž došlo, jak již soud uvedl výše, v dubnu 2011.

Soud dále konstatuje, že není pochyb o tom, že subjektivní i objektivní lhůta dle § 30 odst. 2 zákona č. 45/2013 Sb. jsou lhůtami prekluzivními, po jejichž marném uplynutí žádosti o peněžitou pomoc nelze vyhovět, přičemž správní orgány, i soud, jsou povinny k prekluzi přihlížet z úřední povinnosti, není podstatné, z jakého důvodu nebylo prekludující právo včas uplatněno, právo na peněžitou pomoc uplynutím stanovených lhůt zanikne ex lege. Uplatnění práva na peněžitou pomoc je jednostranným hmotněprávním nárokem, a proto musela být žádost posledního dne lhůty žalovanému doručena.

Pro počátek běhu subjektivní lhůty dle citovaného ustanovení je zásadní okamžik, kdy se žalobci dozvěděli o újmě způsobené trestným činem. Není sporu o tom, že o fyzické újmě na zdraví A. B. věděli již v den spáchání daného skutku, tj. dne 14. 3. 2011, nicméně orgány činné v trestním řízení šetření prováděly v březnu a dubnu 2011. Subjektivní prekluzivní lhůty týkající se peněžité pomoci za takto způsobenou újmu tedy uplynula v dubnu 2013.

Účelem zákona o obětech trestných činů je peněžitá pomoc obětem trestných činů sloužící k překlenutí jejich zhoršené sociální situace, která nastává zpravidla bezprostředně po spáchání trestného činu. Právě s ohledem na to, že je těžko představitelné, aby byla oběť přímo zasažena trestným činem spáchaným v minulosti, byly zákonodárcem k uplatnění nároku stanoveny prekluzivní lhůty. Bylo tedy na žalobcích, aby nezmeškali uběhnutí své subjektivní lhůty.

Městský soud v Praze přezkoumal napadené rozhodnutí správního orgánu v rozsahu žalobních bodů a ze shora uvedených důvodů dospěl k závěru, že žalovaný správní orgán při svém rozhodování neporušil zákonem stanovené povinnosti a nevydal nezákonná rozhodnutí. Z těchto důvodů proto soud podané žalobě nevyhověl a podle § 78 odst. 7 soudního řádu správního jí zamítl tak, jak je ve výroku tohoto rozsudku uvedeno.

Výrok o náhradě nákladů řízení soud opřel o ustanovení § 60 odst. 1 soudního řádu správního a contrario, neboť žalobci neměli ve věci úspěch a žalovanému správnímu orgánu žádné náklady řízení nevznikly.

P o u č e n í:

Proti tomuto usnesení lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 8. března 2017

JUDr. Slavomír Novák, v.r.
předseda senátu